

Bezpečnost v IT

1. přednáška

Radek Janošík

Univerzita Palackého v Olomouci

14. 2. 2024

Outline

- Úvod, organizační záležitosti
- Náplň předmětu
- Opakování
- Autentizace
- Legislativní okénko
- Doporučená četba

Úvod

- Předmět (volně) navazuje na Počítačové sítě 1 a souvisí s Počítačové sítě 2
- Budeme předpokládat znalost témat z těchto předmětů
- Dvě hodiny týdně přednáška + dvě hodiny cvičení
- Na cvičeních si ukážeme a vyzkoušíme základní útoky na systémy/uživatele
- Probereme základní témata s počítačové bezpečnosti

- Předmět (volně) navazuje na Počítačové sítě 1 a souvisí s Počítačové sítě 2
- Budeme předpokládat znalost témat z těchto předmětů
- Dvě hodiny týdně přednáška + dvě hodiny cvičení
- Na cvičeních si ukážeme a vyzkoušíme základní útoky na systémy/uživatele
- Probereme základní témata s počítačové bezpečnosti
- Mix studentů bakalářského s magisterského studia (BEZIT vs. BEPS)

Konzultace, kontakt

- Email: radek.janostik@upol.cz
- Pracovna: 5.073
- Telefon: 585 634 711
- **Web:** <https://apollo.inf.upol.cz/~janostik/>
- Konzultace: Středa 9:30 – 11:00 nebo dohodou

Doporučená literatura (1 / 2)

- William Stallings. *Network Security Essentials: Applications and Standards* (6th Edition). Pearson, 2016. ISBN: 1-292-15485-3, 978-1-292-15485-5.

- Dostálek L. a kolektiv. *Velký průvodce protokoly TCP/IP: Bezpečnost* (2. aktualizované vydání). Computer Press, 2003. ISBN 807226849X.

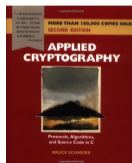

Doporučená literatura (2 / 2)

- Singh S. 2003. *Kniha kódů a šifer – Tajná komunikace od starého Egypta po kvantovou kryptografii*. Dokořán.

- Schneier B. *Applied Cryptography Second Edition*. John Wiley & Sons, 1996. ISBN 0-471-12845-7.

Jízdní řád (1/2)

- 1. Úvodní hodina, opakování, autentizace, legislativa, sociální inženýrství,
- 2. Úvod do kryptografie, symetrické šifry a jejich kryptoanalýza
- 3. Asymetrická kryptografie – RSA, kryptografické hashovací funkce, hybridní šifry, Diffie-Hellman výměna klíče
- 4. Public Key Infrastructure, Digitální podpis, časová razítka, zabezpečení emailu, PGP
- 5. SSL/TLS, Bezpečnost webových aplikací, HTTP Basic
- 6. Vnitřní bezpečnost, viry, antiviry, malware, ransomware
- 7. Zabezpečení aplikací, chyby HW, buffer overflow, sandboxing

Jízdní řád (2/2)

- 8. Bezpečnost síťových technologií (Ethernet, WiFi)
- 9. Bezpečnost TCP/IP: Tunelování, VPN (IPsec, WireGuard, L2TP, PPTP)
- 10. Bezpečnost TCP/IP: Aplikační proxy a brány, SOCKS, filtrace, Tor
- 11. RADIUS, OAUTH, webové tokeny, SSO
- 12. Zero knowledge proofs, blockchain jako struktura pro nezměnitelná data, eliptické křivky?
- Změny v plánu vyhrazeny

Zkouška

- Zkouška bude ústní formou
- Dvě otázky
 - ▶ 1. „do hloubky“ (komplexnější téma)
 - ▶ 2. „přehledová“ (vedlejší téma, přehledově, základní principy)
- Otázky z probraných okruhů + základní otázky z KMI/POS 1 (budou konkretizovány)
- ≈ 20 minut příprava ⇒ ústní zkoušení, doptávání, diskuze
- Předtermín v zápočtovém týdnu

Anketa + prezenčka

Anketa + prezenčka

- Kdo se aktivně stará o nějakou síť?

Anketa + prezenčka

- Kdo se aktivně stará o nějakou síť? Jak velkou?

Anketa + prezenčka

- Kdo se aktivně stará o nějakou síť? Jak velkou?
- Kdo v posledním půlroce použil nějaké diagnostické síťové nástroje mimo výuku?

Anketa + prezenčka

- Kdo se aktivně stará o nějakou síť? Jak velkou?
- Kdo v posledním půlroce použil nějaké diagnostické síťové nástroje mimo výuku?
- Spravujete nějaký server? Webovou aplikaci? Jaký/jakou?

Anketa + prezenčka

- Kdo se aktivně stará o nějakou síť? Jak velkou?
- Kdo v posledním půlroce použil nějaké diagnostické síťové nástroje mimo výuku?
- Spravujete nějaký server? Webovou aplikaci? Jaký/jakou?
- Kdo průběžně sleduje trendy/novinky počítačové bezpečnosti?

Anketa + prezenčka

- Kdo se aktivně stará o nějakou síť? Jak velkou?
- Kdo v posledním půlroce použil nějaké diagnostické síťové nástroje mimo výuku?
- Spravujete nějaký server? Webovou aplikaci? Jaký/jakou?
- Kdo průběžně sleduje trendy/novinky počítačové bezpečnosti?
- „Zatopil“ někomu nějaký vir/ransomware?

Anketa + prezenčka

- Kdo se aktivně stará o nějakou síť? Jak velkou?
- Kdo v posledním půlroce použil nějaké diagnostické síťové nástroje mimo výuku?
- Spravujete nějaký server? Webovou aplikaci? Jaký/jakou?
- Kdo průběžně sleduje trendy/novinky počítačové bezpečnosti?
- „Zatopil“ někomu nějaký vir/ransomware?
- Stal se někdo obětí phishingu? Úniku dat?

Anketa + prezenčka

- Kdo se aktivně stará o nějakou síť? Jak velkou?
- Kdo v posledním půlroce použil nějaké diagnostické síťové nástroje mimo výuku?
- Spravujete nějaký server? Webovou aplikaci? Jaký/jakou?
- Kdo průběžně sleduje trendy/novinky počítačové bezpečnosti?
- „Zatopil“ někomu nějaký vir/ransomware?
- Stal se někdo obětí phishingu? Úniku dat?
- Přizná se někdo k „*ne zrovna etickému/legálnímu chování*“ na síti/v systémech?

Opakování

Opakování – co byste měli znát

- Historie rozvoje počítačů, sítí
 - ▶ Počátky komunikace (přenos pomocí médií, první sítě – spojované okruhy, uchová stav)
 - ▶ Později nespojované sítě - přepínání paketů
 - ▶ Původně téměř vůbec nebyl kladen důraz na bezpečnost. Spíše jen na funkčnost
- Pro komunikaci musíme znát/umět
 - ▶ Formát posílaných zpráv
 - ▶ Jak určit aplikaci, které je zpráva určena
 - ▶ Jak určit počítač, kam má zpráva dorazit
 - ▶ Kudy má zpráva na počítač dorazit
 - ▶ Jak reálně data přenést
 - ▶ Čím ta data přenést
- ⇒ Abstraktní model komunikace ⇒ konkrétní implementace

Transmission Control Protocol/Internet Protocol (TCP/IP)

- Používaný model v síti Internet
- 4vrstvá architektura (aplikační, transportní, síťová, síťového rozhraní)
- Jednotlivé vrstvy definovány ve volně dostupných „standardech“ *Request for Comments*
- <https://www.rfc-editor.org/standards>
- Protokoly = soubory přesných pravidel, podle kterých probíhá komunikace
- Původně žádný důraz na bezpečnost, byly možné (dnes již) triviální útoky
- Postupně dodány bezpečnostní mechanismy(fungující se starými) a nové protokoly

TCP/IP rychlé opakování

- Co to znamená, že počítač má IP adresu 158.194.92.7 a masku 255.255.255.0?

TCP/IP rychlé opakování

- Co to znamená, že počítač má IP adresu 158.194.92.7 a masku 255.255.255.0?
- Aplikace na tomto počítači chce komunikovat se serverem s doménovým jménem *root.cz*, co vše potřeba udělat?

TCP/IP rychlé opakování

- Co to znamená, že počítač má IP adresu 158.194.92.7 a masku 255.255.255.0?
- Aplikace na tomto počítači chce komunikovat se serverem s doménovým jménem *root.cz*, co vše potřeba udělat?
- Jak operační systém zjistí, jakou linkovou adresu má brána 158.194.92.1

TCP/IP rychlé opakování

- Co to znamená, že počítač má IP adresu `158.194.92.7` a masku `255.255.255.0`?
- Aplikace na tomto počítači chce komunikovat se serverem s doménovým jménem `root.cz`, co vše potřeba udělat?
- Jak operační systém zjistí, jakou linkovou adresu má brána `158.194.92.1`?
- Jak je možné, že stroj `ts.inf.upol.cz` neodpovídá na `ping`, ale vzdálená plocha funguje?

TCP/IP rychlé opakování

- Co to znamená, že počítač má IP adresu 158.194.92.7 a masku 255.255.255.0?
- Aplikace na tomto počítači chce komunikovat se serverem s doménovým jménem *root.cz*, co vše potřeba udělat?
- Jak operační systém zjistí, jakou linkovou adresu má brána 158.194.92.1
- Jak je možné, že stroj *ts.inf.upol.cz* neodpovídá na ping, ale vzdálená plocha funguje?
- Jak probíhá navazování spojení v protokolu UDP?

TCP/IP rychlé opakování

- Co to znamená, že počítač má IP adresu 158.194.92.7 a masku 255.255.255.0?
- Aplikace na tomto počítači chce komunikovat se serverem s doménovým jménem *root.cz*, co vše potřeba udělat?
- Jak operační systém zjistí, jakou linkovou adresu má brána 158.194.92.1
- Jak je možné, že stroj *ts.inf.upol.cz* neodpovídá na ping, ale vzdálená plocha funguje?
- Jak probíhá navazování spojení v protokolu UDP?
- Může počítač **A** připojený do stejného switchu jako počítače **B** a **C** odposlouchávat komunikaci mezi počítačem **B** a **C**? Proč?

TCP/IP rychlé opakování

- Co to znamená, že počítač má IP adresu 158.194.92.7 a masku 255.255.255.0?
- Aplikace na tomto počítači chce komunikovat se serverem s doménovým jménem *root.cz*, co vše potřeba udělat?
- Jak operační systém zjistí, jakou linkovou adresu má brána 158.194.92.1
- Jak je možné, že stroj *ts.inf.upol.cz* neodpovídá na ping, ale vzdálená plocha funguje?
- Jak probíhá navazování spojení v protokolu UDP?
- Může počítač **A** připojený do stejného switchu jako počítače **B** a **C** odposlouchávat komunikaci mezi počítačem **B** a **C**? Proč?
- Co je to veřejná IP adresa?

TCP/IP rychlé opakování

- Co to znamená, že počítač má IP adresu 158.194.92.7 a masku 255.255.255.0?
- Aplikace na tomto počítači chce komunikovat se serverem s doménovým jménem *root.cz*, co vše potřeba udělat?
- Jak operační systém zjistí, jakou linkovou adresu má brána 158.194.92.1
- Jak je možné, že stroj *ts.inf.upol.cz* neodpovídá na ping, ale vzdálená plocha funguje?
- Jak probíhá navazování spojení v protokolu UDP?
- Může počítač **A** připojený do stejného switchu jako počítače **B** a **C** odposlouchávat komunikaci mezi počítačem **B** a **C**? Proč?
- Co je to veřejná IP adresa? Jak poznám, že ji mám?

TCP/IP rychlé opakování

- Co to znamená, že počítač má IP adresu 158.194.92.7 a masku 255.255.255.0?
- Aplikace na tomto počítači chce komunikovat se serverem s doménovým jménem *root.cz*, co vše potřeba udělat?
- Jak operační systém zjistí, jakou linkovou adresu má brána 158.194.92.1
- Jak je možné, že stroj *ts.inf.upol.cz* neodpovídá na ping, ale vzdálená plocha funguje?
- Jak probíhá navazování spojení v protokolu UDP?
- Může počítač **A** připojený do stejného switchu jako počítače **B** a **C** odposlouchávat komunikaci mezi počítačem **B** a **C**? Proč?
- Co je to veřejná IP adresa? Jak poznám, že ji mám? Kdo ji má?

Autentizace uživatele

Autentizace uživatele

- Proces ověření uživatele(/počítače) – uživatel (nějak) prokazuje, že je to skutečně on
- Autorizace = udělení konkrétní práv uživateli po jeho autentizaci
- Základní způsoby:
 - ▶ Uživatel zná něco (pseudo) unikátního – např. heslo, URL s hashem (ověření emailu)
 - ▶ Uživatel má něco unikátního – soukromý klíč, telefon, přístup k emailu
 - ▶ Biometrika uživatele (Je možná „biometrika“ počítače/aplikace?)

Autentizace uživatele

- Proces ověření uživatele(/počítače) – uživatel (nějak) prokazuje, že je to skutečně on
- Autorizace = udělení konkrétní práv uživateli po jeho autentizaci
- Základní způsoby:
 - ▶ Uživatel zná něco (pseudo) unikátního – např. heslo, URL s hashem (ověření emailu)
 - ▶ Uživatel má něco unikátního – soukromý klíč, telefon, přístup k emailu
 - ▶ Biometrika uživatele (Je možná „biometrika“ počítače/aplikace?)
- Příklad z reálného světa
 - ▶ Policista vás legitimuje (uvědomit si kroky, čemu věří?)
 - ▶ Nárok na slevu v hromadné dopravě

Autentizace heslem

- Heslo = tajná sekvence znaků, kterou by měl znát pouze uživatel
 - ▶ Co provozovatel služby? Musí znát heslo pro ověření správnosti?
- Co je to silné heslo?

Autentizace heslem

- Heslo = tajná sekvence znaků, kterou by měl znát pouze uživatel
 - ▶ Co provozovatel služby? Musí znát heslo pro ověření správnosti?
- Co je to silné heslo?
- Které heslo je silnější: Uj|k25.xa **nebo** VceraJsemMelNaObedVeproZelo

Autentizace heslem

- Heslo = tajná sekvence znaků, kterou by měl znát pouze uživatel
 - ▶ Co provozovatel služby? Musí znát heslo pro ověření správnosti?
- Co je to silné heslo?
- Které heslo je silnější: Uj|k25.xa **nebo** VceraJsemMelNaObedVeproZelo
- Které si snadněji zapamatujete?

Autentizace heslem

- Heslo = tajná sekvence znaků, kterou by měl znát pouze uživatel
 - ▶ Co provozovatel služby? Musí znát heslo pro ověření správnosti?
- Co je to silné heslo?
- Které heslo je silnější: Uj|k25.xa **nebo** VceraJsemMelNaObedVeproZelo
- Které si snadněji zapamatujete?
- Správci hesel a jejich bezpečnost
- Ve starších aplikačních protokolech TCP/IP problémy s přenášením hesel v otevřené podobě
 - ▶ Telnet
 - ▶ HTTP basic auth
 - ▶ FTP

Jednorázová hesla

- Podaří-li se nám získat uživatelské heslo (odposlech, přečtení z [papírku na monitoru](#), ...) můžeme jej použít kolikrát chceme, dokud si jej uživatel nezmění ⇒ problém
- Co kdyby heslo platilo jenom jednou, při další autentizaci by platilo jiné?
 - ▶ Jak neustále měnit?
 - ▶ Kdo by si to měl pamatovat?
 - ▶ Jak to zajistit?

Jednorázová hesla

- Podaří-li se nám získat uživatelské heslo (odposlech, přečtení z [papírku na monitoru](#), ...) můžeme jej použít kolikrát chceme, dokud si jej uživatel nezmění ⇒ problém
- Co kdyby heslo platilo jenom jednou, při další autentizaci by platilo jiné?
 - ▶ Jak neustále měnit?
 - ▶ Kdo by si to měl pamatovat?
 - ▶ Jak to zajistit?
- Překvapivě to není neřešitelný problém
 - ▶ Seznam jednorázových hesel (distribuce?)
 - ▶ Rekurentní algoritmus (S/KEY, OTP)
 - ▶ Jednorázové heslo jiným kanálem (SMS, email, telefon, ...)

Rekurentní algoritmus

- Mějme nějakou *jednosměrnou* funkci f
 - ▶ Je *velmi snadné* vypočítat $f(x)$
 - ▶ Je *velmi obtížné* najít takové y , že $y = f(x)$
- Často jsou používány hashovací funkce (více později v kurzu)
- $f^n(x)$ značí n -krát použití funkce f s počátečním řetězcem x
- Např. $f^4(x) = f(f(f(f(x))))$

Rekurentní algoritmus

- Mějme nějakou *jednosměrnou* funkci f
 - ▶ Je *velmi snadné* vypočítat $f(x)$
 - ▶ Je *velmi obtížné* najít takové y , že $y = f(x)$
- Často jsou používány hashovací funkce (více později v kurzu)
- $f^n(x)$ značí n -krát použití funkce f s počátečním řetězcem x
- Např. $f^4(x) = f(f(f(f(x))))$
- Inicializace
 - ▶ Uživatel si zvolí tajný řetězec *seed*
 - ▶ Uživatel si zvolí číslo n a spočítá $f^n(\text{seed})$ a dvojici $\langle n, f^n(\text{seed}) \rangle$ pošle autentizující aplikaci

Rekurentní algoritmus

- Mějme nějakou *jednosměrnou* funkci f
 - ▶ Je *velmi snadné* vypočítat $f(x)$
 - ▶ Je *velmi obtížné* najít takové y , že $y = f(x)$
- Často jsou používány hashovací funkce (více později v kurzu)
- $f^n(x)$ značí n -krát použití funkce f s počátečním řetězcem x
- Např. $f^4(x) = f(f(f(f(x))))$
- Inicializace
 - ▶ Uživatel si zvolí tajný řetězec *seed*
 - ▶ Uživatel si zvolí číslo n a spočítá $f^n(\text{seed})$ a dvojici $\langle n, f^n(\text{seed}) \rangle$ pošle autentizující aplikaci
- Autentizace
 - ▶ Uživatel zašle serveru jméno
 - ▶ Server nalezne v databázi současné n a odešle uživateli $n - 1$
 - ▶ Uživatel spočítá $f^{n-1}(\text{seed})$ a pošle jej serveru
 - ▶ Server spočítá $f(f^{n-1}(\text{seed}))$ a ověří, zda se rovná f^n z databáze (a sníží n a $f(n)$ v DB)
- Příklad na tabuli (server nezná *seed*!)

- S/KEY – konkrétní implementace rekurentního algoritmu – [RFC-1760](#)
 - ▶ Umožňuje použít pouze hashovací funkce MD4
 - ▶ Dělí její výstup na poloviny, poté XOR \Rightarrow 8 bajtů
 - ▶ Parametry definuje server (číslo $n +$ sůl). Klient může mít stejný *seed* pro více serverů
 - ▶ MD4 se již dlouho nepovažuje za kryptograficky bezpečnou (lze snadno invertovat)

S/KEY a OTP

- S/KEY – konkrétní implementace rekurentního algoritmu – [RFC-1760](#)
 - ▶ Umožňuje použít pouze hashovací funkce MD4
 - ▶ Dělí její výstup na poloviny, poté XOR \Rightarrow 8 bajtů
 - ▶ Parametry definuje server (číslo n + sůl). Klient může mít stejný *seed* pro více serverů
 - ▶ MD4 se již dlouho nepovažuje za kryptograficky bezpečnou (lze snadno invertovat)
- OTP (One Time Password) – [RFC-2289](#)
 - ▶ Definuje formát zpráv pro autentizační komunikaci
 - ▶ Rozšiřuje S/KEY o MD5 a SHA1
 - ▶ Povinná je pouze MD5 (již taky není bezpečná)

Legislativa – průnik do počítačových systémů

Legislativa – průnik do počítačových systémů

- Průnik do počítačových systémů ošetřuje Trestní zákoník - Zákon č. 40/2009 Sb. §230-232 <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
- Citace: „(1) Kdo překoná bezpečnostní opatření, a tím neoprávněně získá přístup k počítačovému systému nebo k jeho části, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.“
 - ▶ Už samotné přihlášení do systému, kde „nemáme co dělat“ je porušením zákona
 - ▶ Odstavce 2-5 pouze zvyšují trest na základě toho jakou škodu jste způsobili
 - ▶ Např. prolomení hesla na WiFi(WEP) a její používání je porušením §231 odst. 1 písm. b)
- §231 Specifikuje tresty podle toho co s získanými hesly/postupem uděláte
- §232 Ošetřuje škody způsobené z nedbalosti („ukliknete se v práci na produkčním serveru“, smažete privátní klíče, ...)

GDPR a osobní údaje

- GDPR = Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (Nařízení Evropského parlamentu)
- ČR měla ochranu osobních údajů podchycenou i dříve
- Kdo někdy četl plné znění?

<https://www.uoou.cz/uplne-zneni-gdpr/ds-6607/archiv=1&p1=3938>

- Článek 4, odst. 1: „osobními údaji“ **veškeré** informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě (dále jen „subjekt údajů“); identifikovatelnou fyzickou osobou je fyzická osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména odkazem na určitý identifikátor, například jméno, identifikační číslo, lokační údaje, síťový identifikátor nebo na jeden či více zvláštních prvků fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity této fyzické osoby“

GDPR a osobní údaje

- Je IP adresa osobním údajem?

GDPR a osobní údaje

- Je IP adresa osobním údajem?
 - ▶ Na internetu spousta mýtů

GDPR a osobní údaje

- Je IP adresa osobním údajem?
 - ▶ Na internetu spousta mýtů
 - ▶ Samotná nikoliv
 - ▶ V kombinaci s historií procházených webů (cookies) může

GDPR a osobní údaje

- Je IP adresa osobním údajem?
 - ▶ Na internetu spousta mýtů
 - ▶ Samotná nikoliv
 - ▶ V kombinaci s historií procházených webů (cookies) může
- Je emailová adresa osobním údajem?

GDPR a osobní údaje

- Je IP adresa osobním údajem?
 - ▶ Na internetu spousta mýtů
 - ▶ Samotná nikoliv
 - ▶ V kombinaci s historií procházených webů (cookies) může
- Je emailová adresa osobním údajem?
 - ▶ Firemní, aktuální – radek.janostik@upol.cz – ano
 - ▶ Freemail karel99@seznam.cz (samotná) nikoliv

GDPR a osobní údaje

- Je IP adresa osobním údajem?
 - ▶ Na internetu spousta mýtů
 - ▶ Samotná nikoliv
 - ▶ V kombinaci s historií procházených webů (cookies) může
- Je emailová adresa osobním údajem?
 - ▶ Firemní, aktuální – radek.janostik@upol.cz – ano
 - ▶ Freemail karel99@seznam.cz (samotná) nikoliv
- Je kompletní poštovní adresa OÚ?

GDPR a osobní údaje

- Je IP adresa osobním údajem?
 - ▶ Na internetu spousta mýtů
 - ▶ Samotná nikoliv
 - ▶ V kombinaci s historií procházených webů (cookies) může
- Je emailová adresa osobním údajem?
 - ▶ Firemní, aktuální – radek.janostik@upol.cz – ano
 - ▶ Freemail karel99@seznam.cz (samotná) nikoliv
- Je kompletní poštovní adresa OÚ?
 - ▶ Ano

GDPR a osobní údaje

- Je IP adresa osobním údajem?
 - ▶ Na internetu spousta mýtů
 - ▶ Samotná nikoliv
 - ▶ V kombinaci s historií procházených webů (cookies) může
- Je emailová adresa osobním údajem?
 - ▶ Firemní, aktuální – radek.janostik@upol.cz – ano
 - ▶ Freemail karel99@seznam.cz (samotná) nikoliv
- Je kompletní poštovní adresa OÚ?
 - ▶ Ano
- ⇒ každý kdo zpracovává osobní údaje by měl k tomu mít souhlas s uživatelem
- Zaměstnanci podepsanou mlčenlivost
- Spousta jemných nuancí, co, kdo, jak dlouho, jestli vůbec ⇒ právník
- Zajímavé čtení o informačních systémech:

<https://www.uoou.cz/informacni-systemy/d-6136/p1=3938>

Doporučená literatura (1/2)

- Opakování z počítačových sítí
 - ▶ Kabelová A., Dostálek L. Velký průvodce protokoly TCP/IP a systémem DNS (5. vydání). Computer Press, 2008.
- Autentizace, autorizace
 - ▶ Dostálek L. a kolektiv. Velký průvodce protokoly TCP/IP: Bezpečnost (2. aktualizované vydání). Computer Press, 2003. ISBN 807226849X (kap. 4)
- Mitnick K. , Simon W.L. Umění klamu. Helion, 2003. ISBN 83-7361-210-6

Doporučená literatura (2/2)

- Trestní zákoník – Zákon č. 40/2009 Sb.

- § 230 – Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací

- § 231 – Opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat

- § 232 – Poškození záznamu v počítačovém systému a na nosiči informací a zásah do vybavení počítače z nedbalosti

- ▶ Některé věci mohou být ošetřeny zákonem O elektronických komunikacích, OOÚ, Autorský zákon, ...

- ▶ Ščerba Filip a kolektiv. Trestní zákoník. Komentář (2 svazky). C.H.Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-807-8 https://library.upol.cz/ar1-upol/cs/detail-upol_us_cat-0321234-Trestni-zakonik/?disprec=7&iset=2

- GDPR, osobní údaje

- ▶ Zákon č. 110/2019 Sb – O zpracování osobních údajů

- ▶ https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/what-personal-data_cs